

STICHTING BACHKOOR BRABANT

NIEUWSBRIEF 6 – mei 2010

Van de voorzitter

Beste mensen, het seizoen 2009-2010 is weer voorbij. Ik denk dat ik namens velen spreek als ik zeg dat het afgelopen seizoen uitermate geslaagd is. De 'getuigenissen' in deze nieuwsbrief zijn daarvoor het beste bewijs! Met het bestuur hebben we inmiddels al weer vergaderd over de inhoud van het nieuwe seizoen 2010-2011. Het jaar 2011 is voor ons een bijzonder jaar: het vijftienvigjarig jubileum van het Bachkoor Brabant! Met de audities (bijna) achter de rug, kunnen we aan de slag om er een prachtig geheel van te maken. Wat staat er zoal op het programma?

- De realisatie van een cd ter gelegenheid van ons jubileum.
- De uitvoering van de Mariavespers van Claudio Monteverdi.
- Een of meerdere uitvoeringen van de Johannes Passion.
- Meerdere uitvoeringen van de Matthäus Passion.

En misschien wel een reis naar een mooie stad waarmee Bach op een of andere wijze een relatie heeft gehad. Ik wil iedereen graag danken voor zijn of haar inzet in het afgelopen seizoen en ik hoop u allen weer te ontmoeten op enig moment in de voor ons liggende periode.

Kees van Fessem, voorzitter

Hoe wij in Mill terecht zijn gekomen...

Volgens Jan is hij tijdens de busritten naar Mill en terug talloze keren belaagd door mensen die wilden weten hoe wij als Bachkoor Brabant in godsnaam in Mill terecht kwamen. Daarom wil ik graag antwoorden op deze prangende vraag.

Welnu. Al heel lang is de pastor van Haps, St. Hubert en nog een paar gehuchten in de omgeving aldaar een heel goede vriend van onze familie. Wij hebben altijd nog regelmatig contact, hij heeft onze kinderen gedoopt, ouders begraven, huwelijken in de familie gesloten, reizen meegemaakt, feestjes bijgewoond enzovoorts

Zijn naam: Ad Bogers, oorspronkelijk uit Bavel afkomstig, ooit ingetreden bij de paters Redemptoristen, later aalmoezenier bij de luchtmacht tot aan zijn pensioen en nu dus al jaren werkzaam in de genoemde gehuchten en zeer geliefd bij de parochianen. Hij heeft nu al bij leven een straatnaambordje in St. Hubert: "Pastor Bogersplein".

Het spreekt vanzelf dat ik met hem regelmatig over de uitvoeringen van onze Matthäus Passion heb gesproken en toen twee jaar terug bleek dat zowel Etten-Leur en Vianen afhaakten, kwam de gedachte direct bij mij op hem eens te polsen over een eventuele uitvoering in zijn omgeving.

Van zijn kant was er meteen grote interesse en enthousiasme voor dit project. Hij is meteen aan het werk gegaan om een uitvoering in 2009 nog te realiseren. Helaas was de voorbereidingstijd te kort en was er daar nog niet voldoende financiële draagkracht.

"Maar", zei hij, "we gaan door om een uitvoering in 2010 mogelijk te maken!", en zo geschiedde. Hij heeft het initiatief genomen om een stichting in het leven te roepen die onder de naam Cultura Domus keihard gewerkt heeft om de nodige financiële middelen bijeen te halen en verder alle werkzaamheden, die bij een uitvoering horen met volle inzet van alle leden op zich heeft genomen.

Het was hartverwarmend om enkele vergaderingen van deze groep mensen bij te wonen: niets was ze te veel, ze hebben er een soort levenswerk van gemaakt. Als we alleen al denken aan de

ontvangst in Mill bij de burgemeester, de koffie en thee met belegde broodjes en de nazit, die Geert en enkele bestuursleden hebben bijgewoond... Hartelijker kan bijna niet!

Het podium moest over het altaar gebouwd worden: geen probleem, de timmerman er bij gehaald en er kwam een (misschien voor Geert wat hoog) maar zeer degelijk podium.

Het was de eerste keer dat er in deze omgeving een Matthäus Passion is uitgevoerd, voor publiek en de mensen van de stichting helemaal nieuw. De reacties waren enthousiast, zo enthousiast dat men er over denkt om niet elk jaar, maar bijvoorbeeld eens in de twee jaar een uitvoering mogelijk te maken.

Zo kwamen we dus in Mill terecht, in de Sint Willibrorduskerk, de kerk die qua grootte en akoestiek de mooiste was voor ons. Voor herhaling vatbaar!!

Mieke Luijckx-Beex

Terugblikken op een semiscenische Matthäus Passion

De Matthäus zal nooit meer hetzelfde zijn.

Een overweldigende ervaring was het zingen van zowel de Johannes als de Matthäus als de 'semiscenische'. De fanatieke repetities mondden om te beginnen al uit in een haast elektrische uitvoering van de Johannes Passion. Ik ben er nog dagen vol van geweest.

De repetities voor de 'semiscenische' waren aanvankelijk nog wat onwennig en onoverzichtelijk voor de koorleden, maar langzaam maar zeker kwam er echt vorm aan het geheel. Het door elkaar zingen en zonder boek was echt een eyeopener. Toen de partijverdeling duidelijk was, begonnen er heel wat kwartjes te vallen.

Op de generale repetitie werd echt duidelijk wat we neer zouden gaan zetten. Met de solisten erbij kwam het al echt tot leven. Dinsdagavond, bij het concert, viel alles op zijn plaats. Wat was het geweldig om mee te maken! Om als apostel zó dicht op de Christus te staan was heel mooi. De recitatieven, die ik voorheen (oneerbiedig) als een soort tussenstukjes zag, vertelden nu echt het verhaal. Eerder liet ik me altijd inspireren door de muziek en Geert. Nu kwam daar een extra dimensie bij door het verhaal echt te beleven.

Waar we bij repetities echt moesten nadenken over hoe je moest kijken, ging dat nu als vanzelf. Heel confronterend was het om als apostel gewoon te zitten slapen en Christus te negeren, terwijl hij voor ons stond en vroeg met hem te waken.

Het zingen van de regel: "Und du warest auch mit dem Jesu aus Galiläa" was tot nu altijd een opzichzelfstaand stukje. Nu keek ik de Petrus in de ogen en hij antwoordde glashard: "Ich weiss nicht, was du sagest". Kippenvel!

Zelf heb ik enorm genoten van deze intense ervaring. Minder intens was het voor de mensen, die niet op de eerste rijen van de kerk zaten. Zij hebben een groot deel van de toegevoegde waarde gemist door gebrek aan zicht. Ze kregen daar zang in kleinere bezetting voor terug en dat was een tegenvaller.

Toen we de dag erna in Oudenbosch weer 'gewoon' moesten zingen was het bijna moeilijk om stil te staan en geen gezichten te trekken. Het heeft tot ver in het paasweekend geduurd voordat ik de Matthäus weer los kon laten.

Bedankt Geert en allemaal voor de prachtige ervaring en de Matthäus zal nooit meer hetzelfde zijn.

Janneke Houben

Behoeft om eens een tandje verder te gaan

Beste Geert, het is al weer twee weken terug, maar ik wil je toch nog uit de grond van mijn hart bedanken voor de prachtige happening in Breda! Sinds ik als tiener voor het eerst de Mattheus hoorde ben ik er diep van onder de indruk en dat werd alleen maar meer toen ik er zelf mee aan

het werk ging. Toch had ik grote behoefte om er eens een tandje verder mee te gaan. Jij hebt die mogelijkheid geboden, geweldig om daar een aandeel in te mogen hebben. Heel sterk zoals je het koor had ingedeeld en voorbereid, en dit alles bij die conservatieve stichting in Breda. Heb je nog iets van ze gehoord? Ik had was graag een drankje blijven drinken om nog wat verse meningen te horen, maar dat ging niet met de concerten die ik nog voor de boeg had. Nogmaals dank!

Job Hubatka

Na drie jaar de ‘gewone’ Matthäus Passion te hebben meegezongen, heb ik vorig jaar wel erg getwijfeld of ik me zou inschrijven voor de semiscenische uitvoering. Zou het me lukken om alles uit het hoofd te zingen? Zou ik een rol kunnen zingen? De teksten zijn voor mij niet zo’n probleem, maar de noten! Zijn het nou eerst twee zestiende tellen en dan één achtste bij de eerste “gute nacht” of andersom en hoe is dat bij de laatste? En zetten de alten als tweede of als derde in bij ‘der “erlöse ihn”?’ En zo zijn er nog vele, vele voorbeelden.

Ik zet me toch maar over die angst heen en doe auditie. Als de brief komt, ben ik heel verbaasd om te lezen dat ik zowaar geselecteerd ben voor het semiscenische koor. Ik leg nog dezelfde dag de oefen-cd in de auto en zo stukje bij beetje leer ik alle koren steeds beter kennen en zingen.

In februari starten de repetities, hele zaterdagavonden. Kunnen de kinderen alleen blijven of moeten we iets voor ze regelen? De repetities voelen soms weer een beetje als auditie. Wie zal er welke rol zingen? Kijk ik wel spottend genoeg? Hoe staat eigenlijk een hogepriester? Mogen we wel of geen bewegingen maken? Lopen de voorbijgangers rond of blijven ze toch staan? Hoeveel ‘changements’ zijn nog aanvaardbaar, is het niet te rommelig? Gemopper door sommige koorleden dat ze veel te weinig mogen meezingen. Geert die af en toe uit zijn slof schiet. Zou hij ook gespannen zijn? Gaat alles wel goed komen? Geert neemt zelf de regisseurstaken op zich, gelukkig staan er af toe assistent-regisseurs op en is er zelfs een ware maquette gebouwd. En dan de generale repetitie op maandagavond, waar ik het idee heb dat alles mis gaat. De belichting moet nog worden gebouwd, de apostelen gaan staan als de hogepriesters moeten zingen, er klapt een bank om, hoe is ook al weer de volgorde van de koraal “O Mensch”? Maar ja, een slechte generale betekent meestal een goede uitvoering en dat komt uit! Ik vind het geweldig! Voor het eerst wordt het een verhaal, de solisten klinken prachtig en hun acteren past er prima bij. Wat een échte Jezus! Het staan en zitten in het koor loopt goed (mede dankzij de spiekbrieftjes) en als er al eens iemand te laat of te vroeg staat, lost zich dat als vanzelf op. De heiligen komen rustig uit hun graf omhoog, mijn publiek in de kerk vindt dat een heel indrukwekkend moment.

En dan de stilte na het slotkoor en de mensen die met zoveel waardering uit hun stoelen opstaan als dirigent en solisten tussen hen door naar achteren lopen.

Geert, gefeliciteerd! Je noemde deze droom al jaren geleden en ik heb het idee dat hij is uitgekomen!

Annemieke Lagerberg

Heerlijke avond

Beste Geert, ik wil je even persoonlijk bedanken voor de uitnodiging en het concert zelf van afgelopen week. Het was een heerlijke avond, en ik heb erg genoten van je hele benadering van deze Matthäus. Ik vond het hoe dan ook geweldig. Heb het goed en tot gauw!

Huub Claessens

Es ist vollbracht

In tegenstelling tot wat de titel misschien doet vermoeden is dit een stukje over de semiscenische Matthäus Passion (of sjemie sjenisje, zoals sommigen van ons hem gedoopt hebben). Vol enthousiasme had ik me hier voor opgegeven. Bij de auditie vertelde Geert dat hij zelf de regie ging voeren. Daar schrok ik eerlijk gezegd een beetje van, ik heb Geert hoog zitten als dirigent

maar zag hem niet meteen als regisseur. Later begreep ik dat het allemaal erg sober zou worden, toen was ik weer een beetje gerustgesteld. Het hele repetitieproces maakte me echter weer onzeker. Geert stelde zich de eerste repetitie enigszins kwetsbaar op door aan te geven dat hij best open stond voor suggesties vanuit het koor. Ook al had hij dat niet gedaan dan hadden de zangers (geen gebrek aan eigenwijze types, myself included) dat waarschijnlijk toch wel gedaan. Op echt elke repetitie waren er discussies, met name over de opstelling. Uiteindelijk leidde dit wel tot enkele praktische oplossingen voor de knelpunten in de opstelling, maar mijn vertrouwen in een succesvol eindresultaat was er niet groter op geworden. Erg amusant tijdens de repetities vond ik de weerstand tegen het 'overhemden uit de broek' besluit, alsof Geert ze gevraagd had met ontbloot bovenlijf te zingen...

Na de generale repetitie was ik nog steeds onzeker over het resultaat, er waren nog altijd mensen die op verkeerde momenten gingen staan of zitten of meezingen en ik had het gevoel dat we dat deel te weinig hadden geoefend. Bij deze moet ik bekennen dat ik bij de uitvoering een spiekbriefje bij me had (ik zat toch achteraan), maar ik was niet de enige geloof ik.

En toen begon het echt, in één keer viel alles op z'n plek, de belichting, het staan en zitten, het zingen, de expressie van de zangers, de geweldige Christus, enzovoorts Geert straalde groot vertrouwen uit voor aanvang van het concert en op een of andere manier heeft hij het inderdaad weer geflikt. Dat was dus al een mooi resultaat. Wat ik echter een minstens zo fijne bonus vond was het feit dat ik in Mill en Oudenbosch (bijna) de hele MP uit het hoofd heb gezongen. Het is heerlijk om niet meer in je boek te hoeven kijken en je te kunnen concentreren op Geert waar je precies kunt zien wat, wanneer en hoe je moet zingen. Dat is een blijvend resultaat van dit (wat mij betreft) moeizaam tot stand gebrachte maar uiteindelijk geslaagde project!

Marjon Verhoeven

Hier en daar spiekbriefjes en zelfs een mobieltje om onze tekst te lezen

Een semiscenische uitvoering van de Matthäus Passion, wat een uitdaging, wat een prestatie! Zoiets aanpakken is niet eenvoudig; hoe moet het er uit gaan zien, hoe zal het tot stand komen? Het werd voor ons allen een heel groeiproces. Er werden twee koren gevormd: het koralenkoor en het scenische koor. Allereerst was er het regieplan met aanwijzingen van Geert, onze regisseur. De maquette van het podium had Paul gemaakt en Marion verzorgde met behulp van haar laptop de muziek bij het instuderen.

Het uit het hoofd zingen van de muziek viel alles mee! Nu nog de houding, de expressie en de plaats die wij als speler moesten innemen. Duidelijkheid daarover kwam bij de indeling die men ontving van Geert want toen wist iedereen of hij bij de hogepriesters, apostelen, soldaten, voorbijgangers of het volk behoorde of zelfs bij meerdere groepen. Het toepassen van de wisselingen van plaats viel nog niet mee op zo'n klein podium en daarom werd dat vereenvoudigd. Het regieplan werd enkele keren bijgesteld en de hernieuwde versies verschenen per e-mail.

Wat een geweldige klus moet dat geweest zijn! Het maakte het instuderen wel lastig. Sommigen maakten schema's in blokken van het regieplan om overzicht te krijgen, anderen schreven alle aanwijzingen in hun partituur erbij en studeerden het zo in. Maar tijdens de generale repetitie viel alles op zijn plek. De belichting, hoewel sober, de mooie solisten (en zeker ook hen uit het koor!) de uitdaging om soms in kleinere bezetting te zingen, de akoestiek van de kerk, we kregen er zin in.

Wel bleef het probleem dat we niet allemaal goed zicht op de dirigent hadden vanwege het gebrek aan een tribune, we zongen soms een beetje voor ons gevoel tegen de voorbuur aan. We hadden er moeite mee. Hier en daar werden nog spiekbriefjes gehanteerd en werd er zelfs een mobieltje gebruikt om de tekst te lezen.

Maar toen was daar dan toch op 30 maart het concert! En wat hebben we mooi gezongen! We zijn een sprong vooruit gegaan met deze uit het hoofd gezongen Matthäus! Het hele proces gaf juist doordat het niet eenvoudig was, een gevoel van saamhorigheid. Wat een aandacht van het publiek, wat een aparte sfeer, wat een prestatie! En het allermooiste moment van bewondering vanuit het publiek was toch wel vlak na de uitvoering, toen dirigent en solisten in de allergrootste stilte door het pad van het middenschip naar achteren liepen, en iedereen ging staan uit dankbaarheid, zo iets hebben we nog nooit eerder beleefd!

Willemien van Hulten

Lef en vertrouwen dat het ging lukken

Terwijl ik nog nageniet van de uitvoeringen van de passionen in Princenhage, Mill en Oudenbosch (met prachtige bloemen, zingen is een heel fijne manier om 'voor goud te gaan!'), wil ik graag iets schrijven over de manier waarop ik de semiscenische vertolking in de Grote Kerk heb ervaren.

Het moet gezegd worden dat de toehoorders in de zijvakken aan de voorkant maar tot op zekere hoogte hebben kunnen genieten van wat er zich op het podium afspeelde. Maar gezien de vele zeer enthousiaste reacties uit het publiek mogen we zeggen dat deze uitvoering gelukt is, en hoe! Veelzeggend vond ik in dit verband de stille hulde van de aanwezigen die gingen staan, toen de 'hoofdrolspelers' door het middenpad naar achteren liepen.

Na zoveel jaren de Matthäus Passion gezongen te hebben was deze uitvoering voor mij een ongekende ervaring. Niet te schatten is de meerwaarde van het feit dat we allemaal de partijen uit het hoofd zongen. Hierdoor werd het mogelijk om in opperste concentratie te zingen, wat ook zonder meer hoorbaar was. Dit alles kon gebeuren, omdat Geert het lef had om zijn nek uit te steken, en het vertrouwen had dat het met zijn koor ging lukken. Naar mijn mening is het allemaal mogelijk gebleken, omdat we met z'n allen als het ware aangeraakt werden door de inspiratie die van Geert uitging.

Een ander belangrijk gegeven voor het welslagen was het feit dat dit grandioze koor één team vormde, wat tijdens de repetities al merkbaar was. Er was geen gedoe over kleinigheden, iedereen ging er voor, en alleen zo kun je tot een prachtig resultaat komen.

Het is inmiddels al weer tweeëntwintig jaar dat ik in het Bachkoor Brabant meezing, en in al die jaren heb ik mogen ervaren dat er niet alleen fijn gerepeteerd en prachtig gezongen wordt, maar dat er ook duidelijk sprake is van vriendschap en menselijke betrokkenheid, elementen die zeer waardevol zijn. Ik hoop dat ik nog jaren mag blijven meedoen in dit op respectabel niveau zingende koor, in de wetenschap dat ik met vijfenzeventig lentes de langste tijd wel gehad heb. Maar ik ga nog dapper door!

Henk Kok

Wonderful time and a very special experience

Hi Geert: just a quick message to say what a wonderful time I had the other night. It was a very special experience and I will remember this concert for a long time. Thank you!

David Greco

Hoera: we gaan weer op reis!

De laatste tijd kwamen er bij het bestuur steeds vaker vragen binnen over een Bachreis. Eenieder die er in 2005, en de reizen daarvoor, bij was weet hoe gezellig en inspirerend zo'n reis is.

Rondneuzen op de plaatsen waar J.S. Bach zijn sporen heeft nagelaten, lekker eten, een gezonde nachtrust in prima hotels en natuurlijk ook nog een heleboel mooie noten zingen!

Iedereen die aan een of meerdere Bachreizen heeft deelgenomen zal zich nog de bijzondere optredens herinneren in de Thomaskirche te Leipzig, het bezoek aan prachtige 'Bachsteden' als

Eisenach, met het Bachhaus en de Wartburg, Mühlhausen, Weimar en niet te vergeten Dresden. En natuurlijk ook het tijdens onze laatste reis bezochte Berlijn, inclusief het optreden daar. Reizen met zeer veel onuitwisbare indrukken en bovendien veel saamhorigheid en gezelligheid!

Omdat De Stichting Bachkoor Brabant in 2011 vijftienvintig jaar bestaat, vinden wij dit een goede gelegenheid om in de zomer van dat jaar weer eens met z'n allen op pad te gaan. De reis zal in een iets ander jasje worden gestoken dan vijf jaar geleden, zodat het voor de trouwe deelnemers ook vernieuwend blijft.

Het vergt natuurlijk wel wat tijd en moeite om een dergelijk plan op poten te zetten. Daarom zijn wij naarstig op zoek naar mensen uit onze gelederen met organisatietalent en enthousiasme, die deze taak op zich willen nemen en in samenspraak met het bestuur een reiscommissie willen vormen.

Willen jullie je daarom met spoed en enthousiasme aanmelden bij Mieke of Marleen:
(076) 587 79 72 of via secretariaat@bachkoorbrabant.nl.

Mieke Luijckx-Beex & Marleen de Bont-Stapel